

เค้าโครงรายวิชา (Course Syllabus) ประจำปีภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566
 รหัสวิชา/ชื่อวิชา สผ.311 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับพฤกษศาสตร์
 Section 9000/01 (3 หน่วยกิต)
 หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ศูนย์รังสิต)

1. อาจารย์ผู้สอน/ผู้รับผิดชอบรายวิชา พร้อมข้อมูลการติดต่อ

Sec./gr.	อาจารย์ผู้บรรยาย	โทรศัพท์	e-mail	สถานที่ติดต่อ/ ห้องพัก
9000/01	อาจารย์ปฐมพร สันติเมธี	085-1340509	pangram_p@hotmail.com	718

ห้องเรียน / ช่องทางการเข้าห้องเรียนออนไลน์ (กรณีสอนออนไลน์)

ห้องเรียน สค.301 / MST ห้อง 2023-1 WO311 (900001) (เฉพาะครั้งที่จัดการเรียนการสอน
 ออนไลน์เท่านั้น)

2. วันและเวลาบรรยาย

ทุกวันพุธ เวลา 13.30 -16.30 น.

วันสอบ

สอบกลางภาค **ไม่มีการสอบกลางภาค**

สอบปลายภาค วันพุธที่ 20 ธันวาคม 2566 เวลา 09.00-12.00 น.

3. จุดมุ่งหมายของรายวิชา Purposes of the course

1. เพื่อให้ศึกษามีองค์ความรู้เกี่ยวกับผู้สูงอายุในมิติต่าง ๆ
2. เพื่อให้ศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ แนวคิดและทฤษฎีว่าด้วยความสูงอายุ
3. เพื่อให้ศึกษาเกิดทัศนคติที่ดีต่อผู้สูงอายุ และสามารถสร้างสรรค์บรรยากาศอันดีในการอยู่ร่วมกันในสังคมสูงอายุได้
4. เพื่อให้ศึกษาสร้างเสริมทักษะในการปฏิบัติงานในสังคมสูงอายุ

3. จุดมุ่งหมายของรายวิชา Purposes of the course

1. เพื่อให้ศึกษามีองค์ความรู้เกี่ยวกับผู้สูงอายุในมิติต่างๆ
2. เพื่อให้ศึกษามีความรู้ ความเข้าใจแนวคิดและทฤษฎีว่าด้วยความสูงอายุ
3. เพื่อให้ศึกษาเกิดทัศนคติที่ดีต่อผู้สูงอายุ และสามารถสร้างสรรค์บรรยากาศอันดีในการอยู่ร่วมกันในสังคมสูงอายุได้
4. เพื่อให้ศึกษาสร้างเสริมทักษะในการปฏิบัติงานในสังคมสูงอายุ

4. แนวสังเขปการบรรยาย Course Description

ภาษาไทย

สหศาสตร์และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสูงอายุและประชากรสูงอายุ ทฤษฎีว่าด้วยความสูงอายุ แนวคิดการพัฒนาผู้สูงอายุสู่การเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ (Active Ageing) ระบบสวัสดิการผู้สูงอายุ กฎหมายนโยบายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุทั้งในประเทศ ระดับภูมิภาคอาเซียน และระดับสากล

ภาษาอังกฤษ

An overview of the field of gerontology, focusing on the multidisciplinary aspects of the older population and theories of aging; concept of the active aging, welfare system for the elderly; legal framework and policies related to the older persons in national, ASEAN region and international level.

5. ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังระดับรายวิชา

1. คุณธรรม จริยธรรม					2. ความรู้			3. ทักษะทางปัญญา			4. ทักษะความสัมพันธ์			5. ทักษะการวิเคราะห์			6. ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ			
1	2	3	4	5	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	4
●	○	●	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	●	○	○

6. กฎกติกา/เกณฑ์การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้

- 1) การเข้าชั้นเรียนและมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนในชั้นเรียน
- 2) งานที่ได้รับมอบหมาย

การวัดผล

วิธีการวัดผล	สัดส่วนคะแนน
1. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	10
2. กิจกรรมในชั้นเรียน - วิเคราะห์ภาพยนตร์ (10) - กิจกรรมในชั้นเรียน (20)	30
3. รายงานการศึกษาพัฒนาวิทยาจากกรณีศึกษา (กลุ่ม) - ข้อมูล เนื้อหา การวิเคราะห์เชื่อมโยงทฤษฎีกับกรณีศึกษา - การนำเสนอและเสวนาในชั้นเรียน	20
4. ถอดบทเรียนจากการลงเก็บข้อมูลกรณีศึกษา (เดี่ยว)	10
5. สอบปลายภาค	30
รวม	100 คะแนน

7. หัวข้อการเรียนการสอน/แผนการสอน

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียนการสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/วิทยากร
1 16 ส.ค.66	ชี้แจงแนวทางการเรียนการสอนและการประเมินผล	บรรยายในชั้นเรียน/ Power Point/	-มีความเข้าใจวัตถุประสงค์ การเรียนการสอน การวัดผล	อาจารย์ปฐมพร สันติเมธี

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียน การสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/วิทยากร
	-สำรวจทัศนคติและความเข้าใจเกี่ยวกับผู้สูงอายุ	นักศึกษาแลกเปลี่ยน ในชั้นเรียน	-ปรับทัศนคติให้เปิดกว้างต่อการทำความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะของผู้สูงอายุ	
2 23 ส.ค.66	แนวคิดพฒนาวิทยา (Gerontology) -ความหมาย ความสำคัญของประชากรสูงอายุ สถานการณ์ผู้สูงอายุในประเทศไทย	บรรยายในชั้นเรียน/ Power Point/ นักศึกษาแลกเปลี่ยน ในชั้นเรียน	-มีความรู้ ความเข้าใจความสำคัญและสถานการณ์ผู้สูงอายุในประเทศไทย	อาจารย์ปฐมพร สันติเมธี
3 30 ส.ค.66	แนวคิดพฒนาวิทยา (Gerontology) -การทำความเข้าใจกระบวนการสูงอายุและมิติเชิงชีววิทยา	บรรยายในชั้นเรียน/ Power Point/ นักศึกษาแลกเปลี่ยน ในชั้นเรียน	-มีความรู้ ความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงทางชีววิทยาของมนุษย์และผู้สูงอายุในมิติเชิงชีววิทยา	อาจารย์ปฐมพร สันติเมธี
4 6 ก.ย.66	ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความสูงอายุ	บรรยายในชั้นเรียน/ Power Point/ นักศึกษาแลกเปลี่ยน ในชั้นเรียน	-มีความรู้ ความเข้าใจทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความสูงอายุ	อาจารย์ปฐมพร สันติเมธี
5 13 ก.ย.66	ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความสูงอายุ (ต่อ)	บรรยายในชั้นเรียน/ Power Point/ นักศึกษาแลกเปลี่ยน ในชั้นเรียน	-มีความรู้ ความเข้าใจทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความสูงอายุ	อาจารย์ปฐมพร สันติเมธี
6 20 ก.ย.66	ผู้สูงอายุในมิติความมั่นคงทางเศรษฐกิจ -อาชีพและรายได้ -การออม การจัดการด้านการเงิน	บรรยายในชั้นเรียน/ Power Point/ นักศึกษาแลกเปลี่ยน ในชั้นเรียน	-มีความรู้ ความเข้าใจสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุไทย -ตระหนักถึงความสำคัญของการออมและการจัดการด้านการเงินของผู้สูงอายุ	วิทยากร
7 27 ก.ย.66	การเมืองกับผู้สูงอายุ -นโยบายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ -สวัสดิการและรูปแบบการให้บริการสำหรับผู้สูงอายุ -การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้สูงอายุ	บรรยายในชั้นเรียน/ Power Point/ คั่นคว้านโยบาย ผู้สูงอายุ/ นักศึกษาแลกเปลี่ยน ในชั้นเรียน	-มีความเข้าใจการขับเคลื่อนนโยบาย การบริหารจัดการ และการให้บริการแก่ผู้สูงอายุผ่านกลไกทางการเมือง และผลกระทบต่อผู้สูงอายุ	อาจารย์ปฐมพร สันติเมธี
สัปดาห์การสอบกลางภาค 2 – 6 ตุลาคม 2566				
9 11 ต.ค. 66	ผู้สูงอายุในมิติสังคมและวัฒนธรรม -การให้คุณค่าและการลดทอนคุณค่า -การนิยามเรื่องตัวตน -การให้ความหมายต่อตัวตนของผู้สูงอายุ การตระหนักถึงคุณค่าและความเข้มแข็งในตนเอง	บรรยายในชั้นเรียน/ Power Point/ ภาพยนตร์/ นักศึกษาแลกเปลี่ยน ในชั้นเรียน	-มีความรู้ ความเข้าใจผู้สูงอายุในตัวตนที่มีผลต่อสุขภาพกายและจิต -ตระหนักถึงความสำคัญของส่งเสริมให้ผู้สูงอายุตระหนักถึงคุณค่าในตนเองในฐานะที่เป็นส่วนสำคัญของสังคม	อาจารย์ปฐมพร สันติเมธี
10 18 ต.ค.66	ผู้สูงอายุในมิติสังคมและวัฒนธรรม (ต่อ) -การปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของผู้สูงอายุ -การสนับสนุนทางสังคม -ความเชื่อ ศาสนา จิตวิญญาณ -การตาย	บรรยายในชั้นเรียน/ Power Point/ นักศึกษาแลกเปลี่ยน ในชั้นเรียน	-มีความรู้ ความเข้าใจผู้สูงอายุในมิติเชิงสังคม -ตระหนักถึงความสำคัญของผู้สูงอายุในแง่การเป็นทุนให้แก่สังคม	อาจารย์ปฐมพร สันติเมธี

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/วิทยากร
			-ตระหนักถึงการสร้างบรรยากาศในการอยู่ร่วมกันกับผู้สูงอายุ	
11 25 ต.ค.66	การติดตามงานศึกษาเฉพาะกรณีของ นักศึกษา	นักศึกษานำเสนอ ผลงานในชั้นเรียน	-สามารถเชื่อมโยงแนวคิด ทฤษฎี มาวิเคราะห์กรณีศึกษาได้ - ประยุกต์ทักษะทางสังคม สังเคราะห์มาใช้ในการทำงานได้	อาจารย์ปฐมพร สันติเมธี
12 1 พ.ย.66	ผู้สูงอายุกับที่พักอาศัยและ สภาพแวดล้อม -Ageing in place -Universal design	บรรยายในชั้นเรียน/ Power Point/ นักศึกษาแลกเปลี่ยน ในชั้นเรียน	-มีความเข้าใจสภาพความเป็นอยู่ และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและ จำเป็นสำหรับผู้สูงอายุ -ตระหนักถึงความสำคัญในการ สร้างที่อยู่ อาคารสถานที่สาธารณะ ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตร กับทุกคน	อาจารย์ปฐมพร สันติเมธี
13 8 พ.ย.66	ความยุติธรรมและความปลอดภัยในชีวิต -การทารุณกรรมผู้สูงอายุ -การถูกแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ -การถูกละเมิดศักดิ์ศรีและลดทอนความ เป็นมนุษย์	บรรยายในชั้นเรียน/ Power Point/ กิจกรรมRole Play ข่าวอาชญากรรม/ นักศึกษาแลกเปลี่ยน ในชั้นเรียน	-มีความเข้าใจความเสี่ยงในมิติความ ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่ ผู้สูงอายุเผชิญ -สามารถเสนอวิธีการคุ้มครอง ผู้สูงอายุ ตลอดจนวิธีการป้องกันการ การละเมิดศักดิ์ศรีและลดทอน ความเป็นมนุษย์ได้	อาจารย์ปฐมพร สันติเมธี
14 15 พ.ย.66	โลกวิถีใหม่กับผู้สูงอายุ -การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงใน สถานการณ์โลกยุคปัจจุบัน -นวัตกรรมและเทคโนโลยี -การเผชิญภาวะวิกฤตและโรคระบาด	บรรยายในชั้นเรียน/ Power Point/ นักศึกษาแลกเปลี่ยน ในชั้นเรียน	-มีความเข้าใจโลกวิถีใหม่ และความ จำเป็นในการปรับตัวของผู้สูงอายุ -เข้าใจความกดดันของผู้สูงอายุใน สังคมปัจจุบัน -สามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงในโลก วิถีใหม่และเสนอวิธีจัดการกับความ เสี่ยงให้แก่ผู้สูงอายุได้	อาจารย์ปฐมพร สันติเมธี
15 22 พ.ย.66	นำเสนองานศึกษาเฉพาะกรณีของ นักศึกษา	นักศึกษานำเสนอ ผลงานในชั้นเรียน	-สามารถเชื่อมโยงแนวคิด ทฤษฎี มาวิเคราะห์กรณีศึกษาได้ -ประยุกต์ทักษะทางสังคม สังเคราะห์มาใช้ในการทำงานได้	อาจารย์ปฐมพร สันติเมธี
16 29 พ.ย.66	สรุปและประเมินผลการเรียนรู้ร่วมกันใน ชั้นเรียน	บรรยายในชั้นเรียน/ นักศึกษาร่วม แลกเปลี่ยนในชั้น เรียน	-ทบทวนบทเรียน สร้างความ ตระหนักถึงภาวะข้อจำกัดของ ผู้สูงอายุ คุณค่าของผู้สูงอายุ และ การสร้างสำนึกในการอยู่ร่วมกันกับ คนต่างวัย	อาจารย์ปฐมพร สันติเมธี

8. การประเมินผลการเรียน

เกณฑ์การประเมินผลการเรียนจะพิจารณาโดยการอิงกลุ่มของผู้เรียน

9. การอุทธรณ์ของนักศึกษา

กรณีที่นักศึกษามีความสงสัยเกี่ยวกับผลการประเมินในรายวิชาใดสามารถยื่นคำร้องขออุทธรณ์คำตอบ ตลอดจนดูคะแนนและวิธีการประเมินของอาจารย์แต่ละรายวิชาได้ภายใน 7 วันหลังประกาศ

ผลการเรียน โดยสามารถเขียนยื่นคำร้องได้ที่ งานการศึกษาและกิจการนักศึกษา ชั้น 2 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

10. เอกสารอ้างอิงประกอบการเรียนการสอน

10.1 ตำราและเอกสารหลัก Required textbooks and materials

1. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2556). การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เวิร์ค พรีนติ้ง.
2. มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.).(2564).สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ.2564. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
3. วรณลักษณ์ เมียนเกิด. (2563). การดูแลผู้สูงอายุในสถาบันของรัฐ. กรุงเทพฯ: บริษัทจรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
4. วรณลักษณ์ เมียนเกิด. (2559). ระบบการดูแลทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ.กรุงเทพฯ:JPrint.
5. วิพุธ พูลเจริญ. (2562). สังคมอายุรวัฒน์. กรุงเทพฯ: หนังสือวันดี.
6. ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. (2553). บูรณาการระบบการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุไทย (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: เจพรีนธ์.
7. ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. (2549). สวัสดิการผู้สูงอายุ แนวคิดและวิธีการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์. กรุงเทพฯ: มิสเตอร์ก๊อปปี.

10.2 เอกสารอื่นๆ Other materials

1. จิโรจน์ จิระเจริญวงษ์ษา, อจิรภาส เพียรขุนทด. (2564). ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงระบบสวัสดิการผู้สูงอายุของรัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 5(3), 94-102.
2. ชันยา รุจิเสถียรทรัพย์. (2552). การต่อรองอัตลักษณ์แห่งตัวตนของคนชรา. ปริญญาโท ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาศึกษาสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
3. เนตรนภา ไวทย์เลิศศักดิ์ ยาบุชิตะ. (2560). ถอดบทเรียนจ้างงานและบริหารทรัพยากรมนุษย์ของญี่ปุ่นยุคสูงวัยระดับสุดยอด (พิมพ์ครั้งที่ 1). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
4. รพีพรรณ คำหอม, วรลักษณ์ เจริญศรี, เล็ก สมบัติ. (2563). การพัฒนานวัตกรรมเพื่อผู้สูงอายุกับทางเลือกการลดความเหลื่อมล้ำของผู้สูงอายุไทย. หนังสือรวมบทความเนื่องในวันสถาปนาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ครบรอบ 66 ปี. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
5. สโรชพันธุ์ สุภาวรรณ, ชไมพร กาญจนกิจสกุล. (2557). การประกอบสร้างภาพลักษณ์ของผู้สูงอายุ. วารสารสังคมศาสตร์, 10(1), 93-136.
6. Ian Stuart-Hamilton. (2011). An Introduction to Gerontology. Cambridge University Press.
7. Syazwani Abdul Kadir, Mariam Jamaludin. (2013). Universal Design as a Significant Component for Sustainable Life and Social Development. Procedia Social and Behavioral Sciences. 85(2013), 179-190.